

Józwiak Ákos, NÉBIH | jozwiaka@nebih.gov.hu

Változó hatósági szemlélet: a fogyasztói kommunikáció és a fogyasztói felmérések szerepe a NÉBIH stratégiai döntéshozatalában

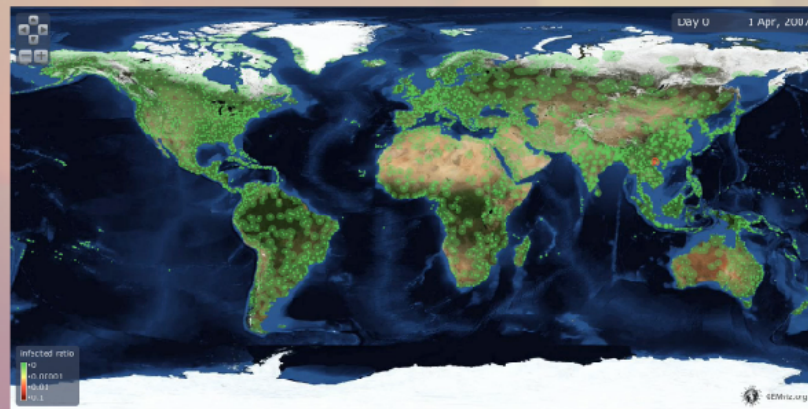

Józwiak Ákos, NÉBIH | jozwiaka@nebih.gov.hu

Változó hatósági szemlélet: a fogyasztói kommunikáció és a fogyasztói felmérések szerepe a NÉBIH stratégiai döntéshozatalában

Az élelmiszerlánc egy komplex hálózat

gleanviz.org

Több nagyságrendnyi méretkülönbség

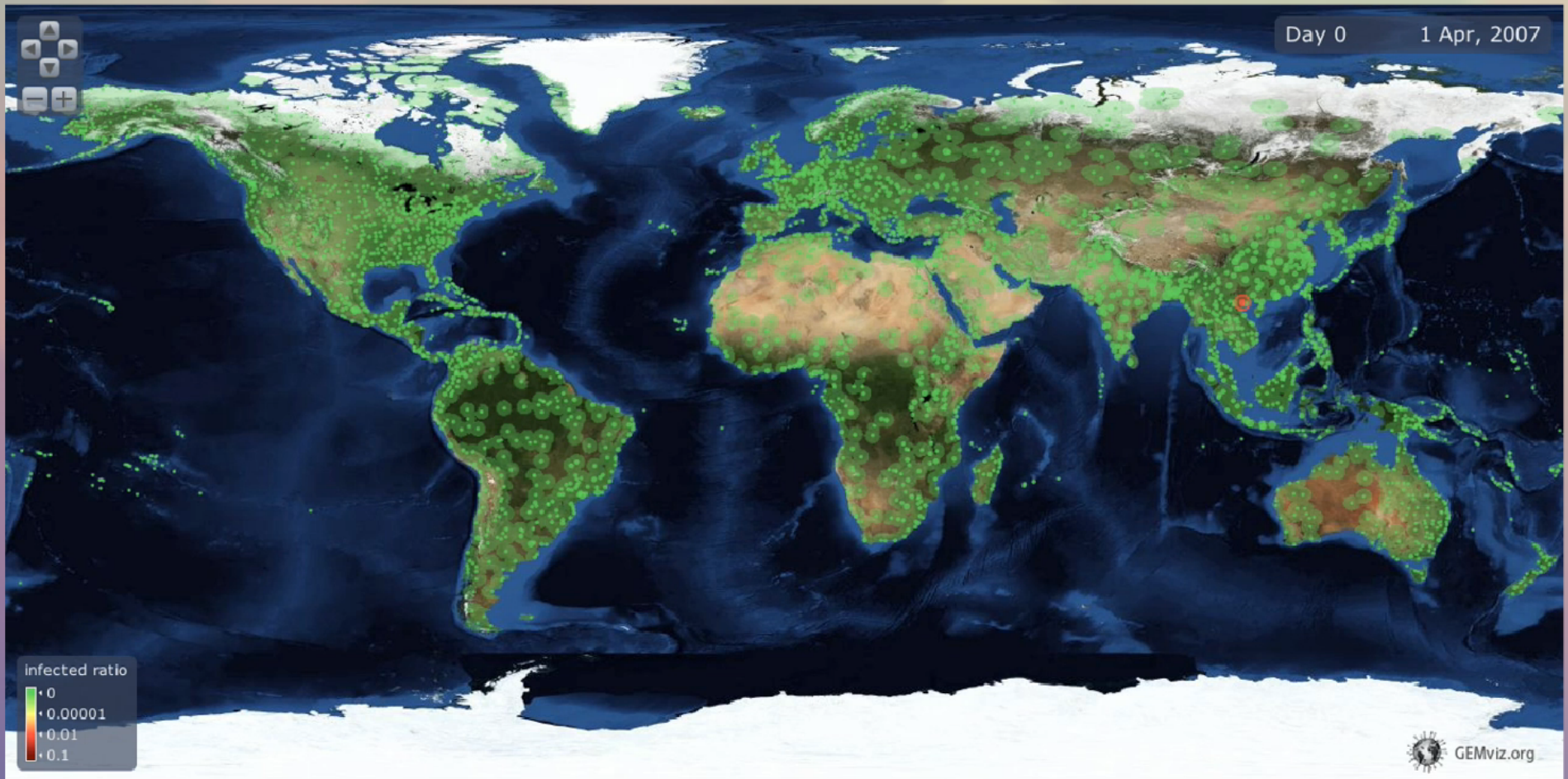

Komplex tényezők

Tudás

komplex hálózat

Több nagyságrendnyi méretkülönbség

S. Keola, M. Andersson and O. Hall: "Monitoring development from space: Using night-time light and land cover data as proxies of economic growth"
(via <http://www.economist.com/blogs/banyan/2013/09/measuring-local-economies>)

A nanoanyagoktól...

A nanoanyagoktól...

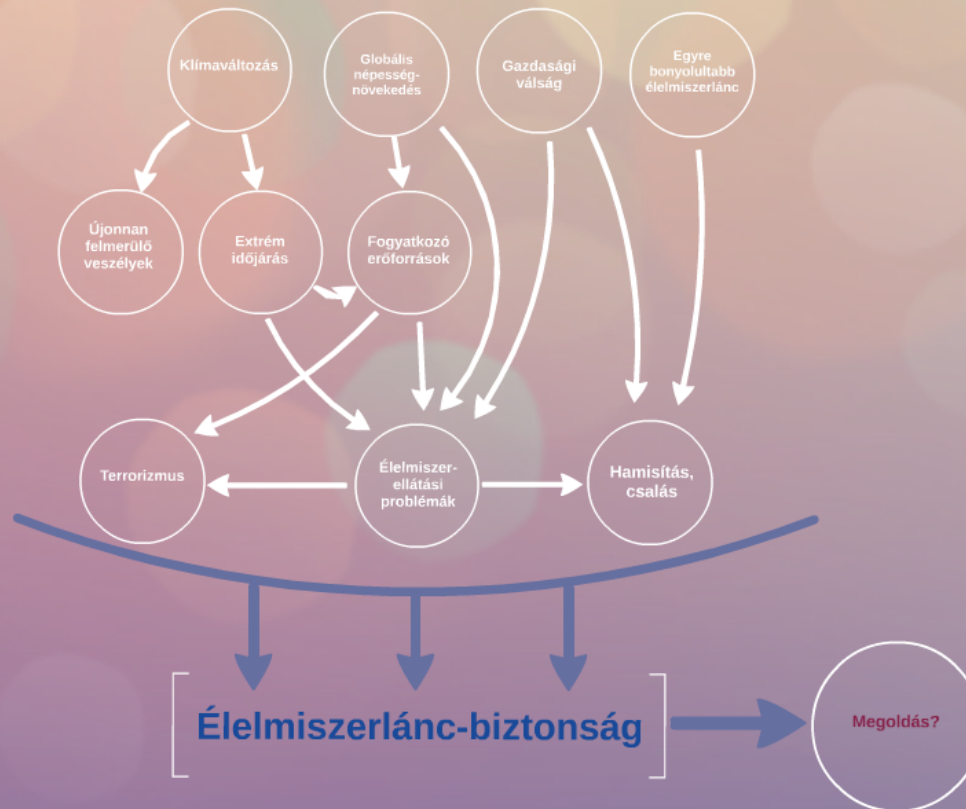
**...a nemzetközi kereskedelmi
mintázatokig**

Több nagyságrendnyi méretkülönbség

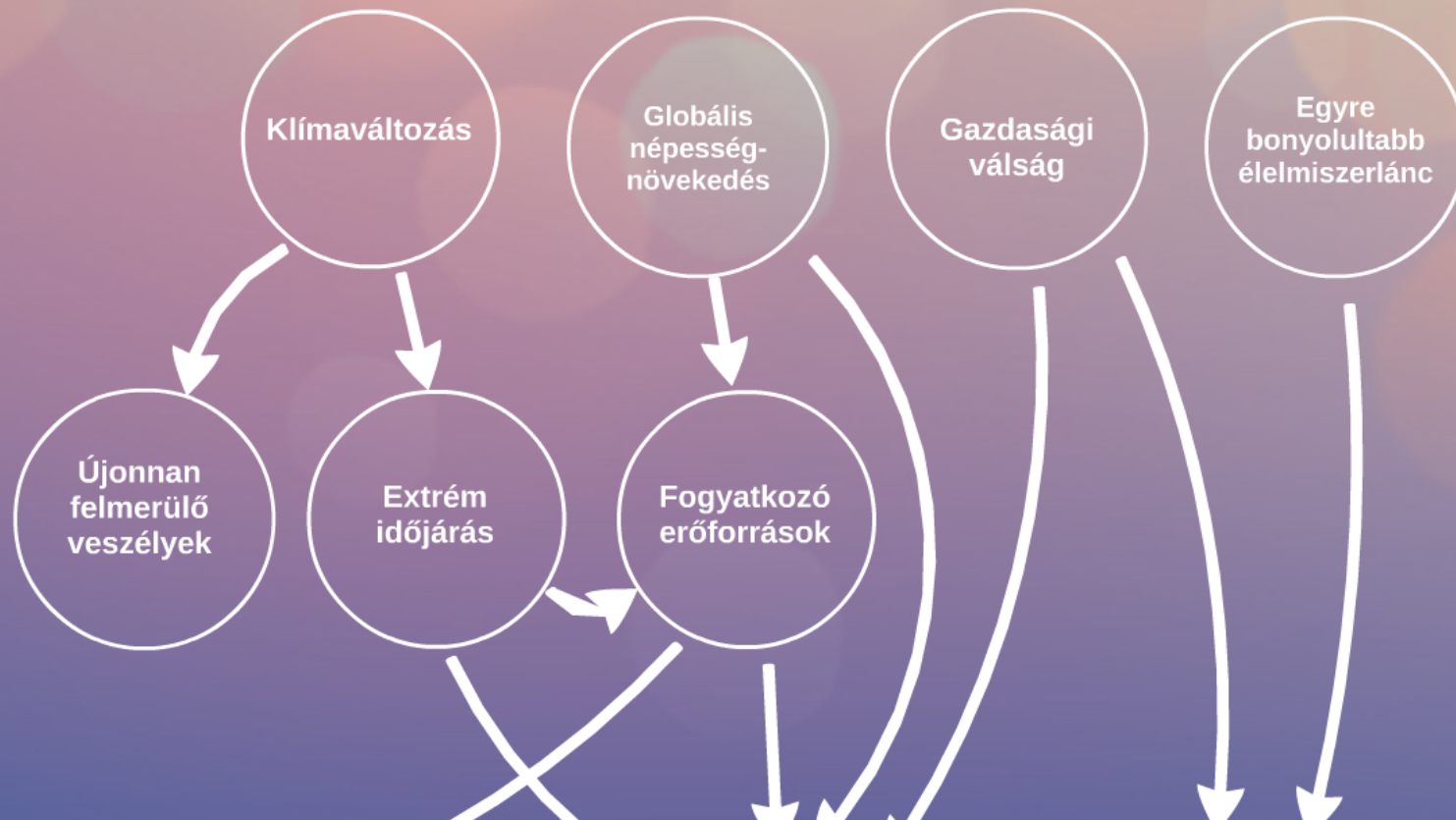

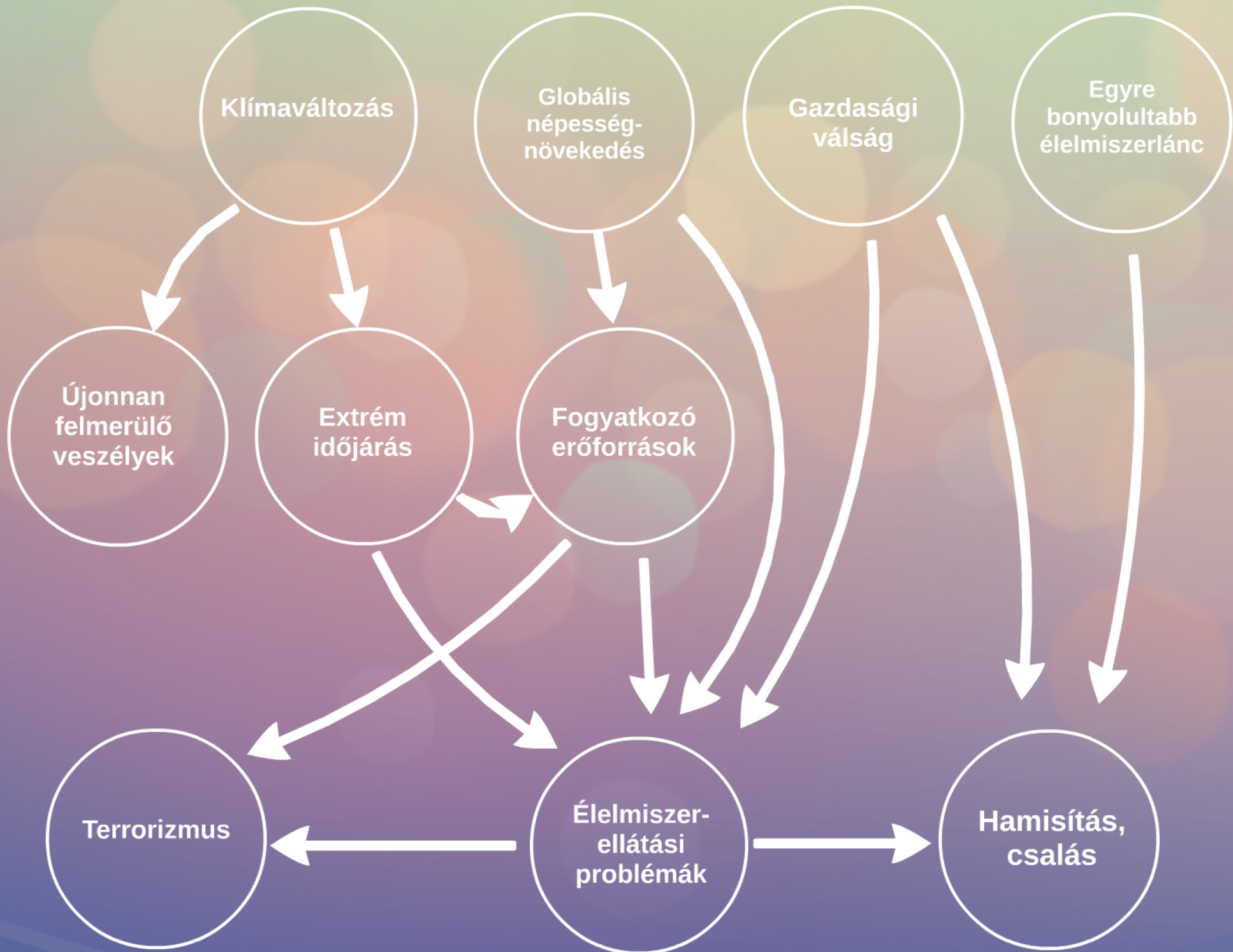
S. Keola, M. Andersson and O. Hall: "Monitoring development from space: Using night-time light and land cover data as proxies of economic growth"
(via <http://www.economist.com/blogs/banyan/2013/09/measuring-local-economies>)

Komplex tényezők

Komplex tényezők

Terrorizmus

Élelmiszer-
ellátási
problémák

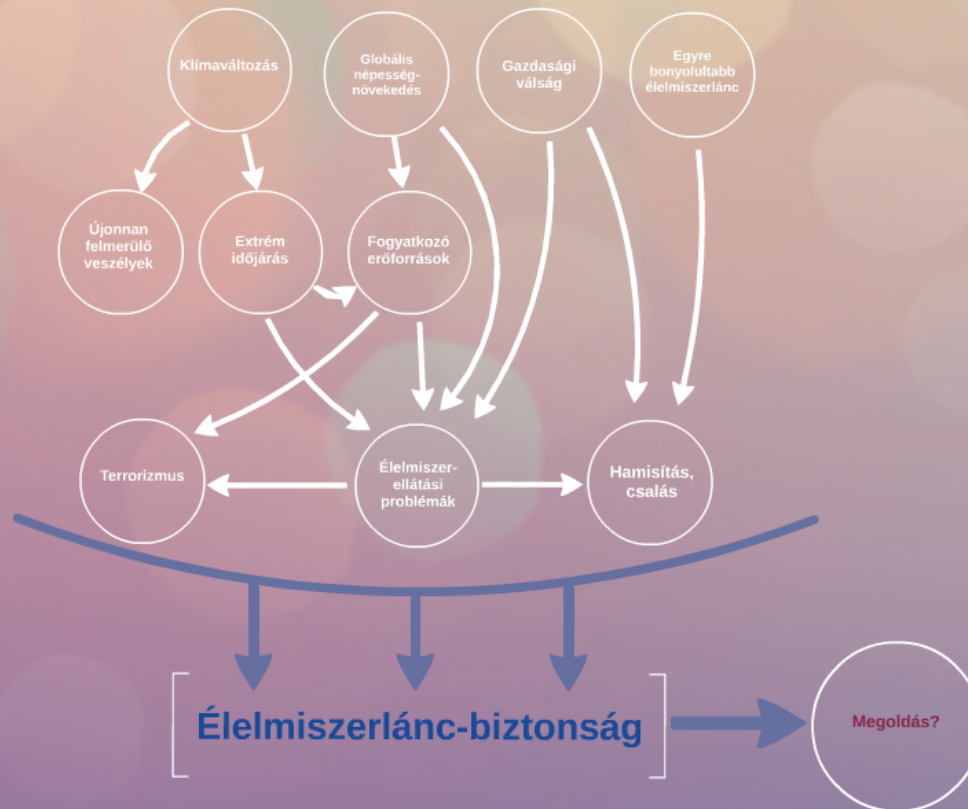
Hamisítás,
csalás

Élelmiszerlánc-biztonság

Megoldás?

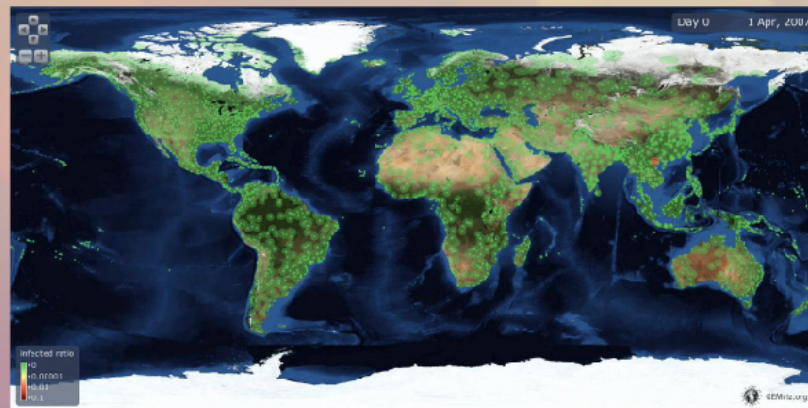
Komplex tényezők

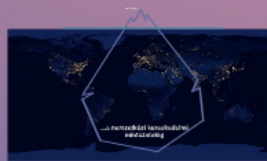
Tudás

Az élelmiszerlánc egy komplex hálózat

gleanviz.org

Több nagyságrendnyi méretkülönbség

Komplex tényezők

Tudás

Információs robbanás

A civilizáció hajnalától 2003-ig az emberiség 5 exabyte adatot állított elő.

Ma 2 nap alatt képződik 5 exabyte adat.

Tudás mint megoldás

- STEAM (science, technology, engineering, arts, mathematics)
- Intelligence
- Big data
- Járvány-előrejelzés twitter adatok segítségével
- Quantified self
- ...

K&F&I

- Új technológiák: hosszútávú hatások?
 - élelmiszer-nyomtatás 3D printerrel
 - műhús szója- és borsó-fehérjékből
 - hidropóniás üvegházak
 - új hamisítási technológiák
 - ...

Kockázateszlelés

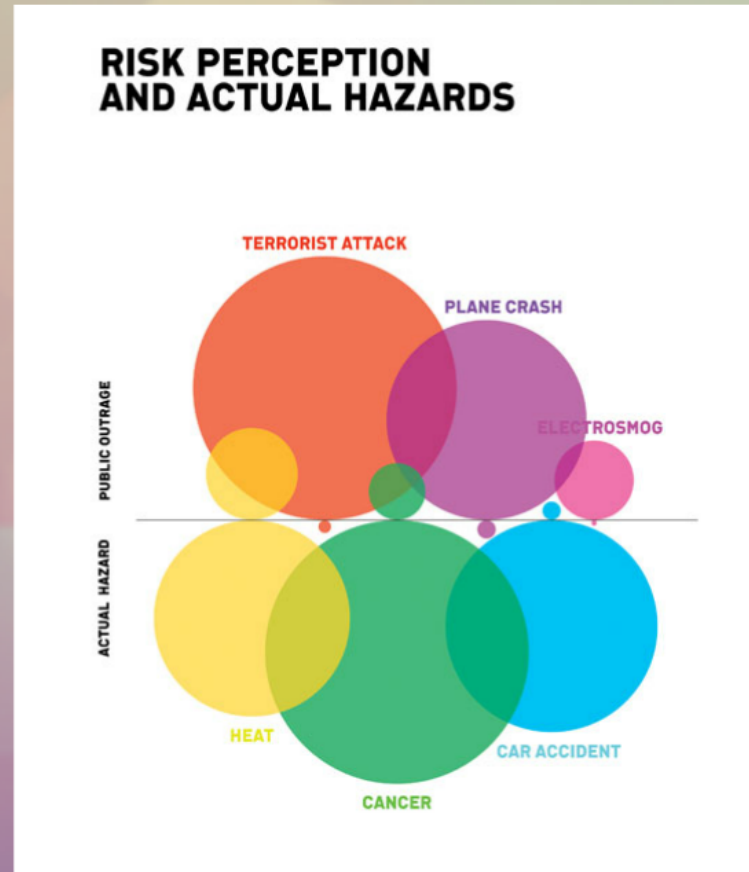

Source: www.susannahertrich.com

K&F&I

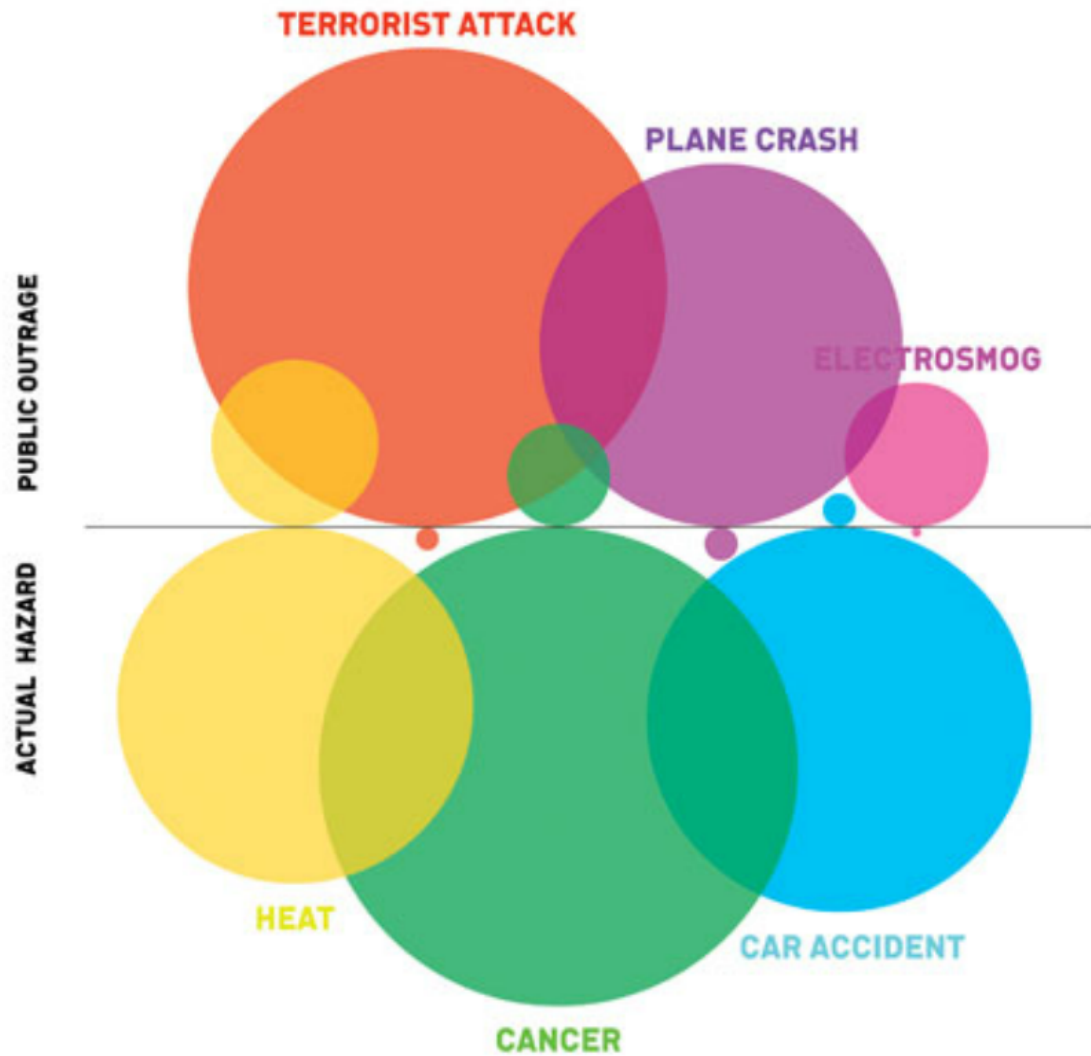
- Új technológiák: hosszútávú hatások?
 - élelmiszer-nyomtatás 3D printerrel
 - műhús szója- és borsó-fehérjékből
 - hidropóniás üvegházak
 - új hamisítási technológiák
 - ...

Kockázatészlelés

Source: www.susannahertrich.com

RISK PERCEPTION AND ACTUAL HAZARDS

Tudás mint megoldás

- STEAM (science, technology, engineering, arts, mathematics)
- Intelligence
- Big data
- Járvány-előrejelzés twitter adatok segítségével
- Quantified self
- ...

Komplex válaszok

A hatóság szerepének változása

- Tudásközpont
- K&F&I

Miért a hatóság?

Nagy fogyasztói igény arra, hogy az állam biztosítson biztonságos élelmiszert?
Igen... **de nem ez a válasz.**

Mi az állam szerepe?

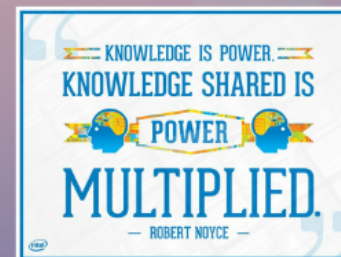
Az államnak és a hatóságnak nagy felelőssége van az élelmiszerlánc-biztonságban.

De nem a biztonságos termékek biztosításán keresztül,

sem csak az ellenőrzéseken és szankciókon keresztül,

hanem tudásközpontként és K&F&I szereplőként

Tudásközpont

Miért a hatóság?

Nagy fogyasztói igény arra, hogy az állam biztosítson biztonságos élelmiszert?

Igen... **de nem ez a válasz.**

Mi az állam szerepe?

Az államnak és a hatóságnak nagy felelőssége van az élelmiszerlánc-biztonságban.

De nem a biztonságos termékek biztosításán keresztül,

sem csak az ellenőrzéseken és szankciókon keresztül,

hanem tudásközpontként és K&F&I szereplőként

Az államnak és a hatóságnak nagy felelőssége van az élelmiszerlánc-biztonságban.

De nem a biztonságos termékek biztosításán keresztül,

sem csak az ellenőrzéseken és szankciókon keresztül,

hanem tudásközpontként és K&F&I szereplőként

Miért a hatóság?

Nagy fogyasztói igény arra, hogy az állam biztosítson biztonságos élelmiszert?

Igen... **de nem ez a válasz.**

Mi az állam szerepe?

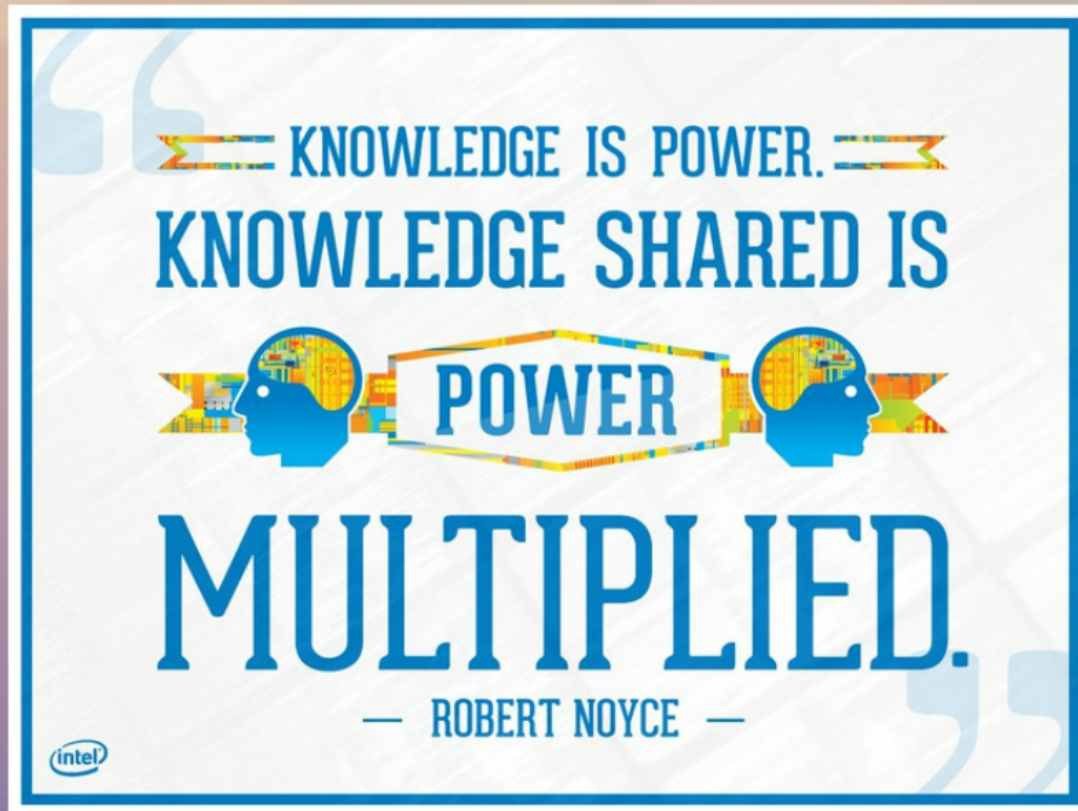
Az államnak és a hatóságnak nagy felelőssége van az élelmiszerlánc-biztonságban.

De nem a biztonságos termékek biztosításán keresztül,

sem csak az ellenőrzéseken és szankciókon keresztül,

hanem tudásközpontként és K&F&I szereplőként

Tudásközpont

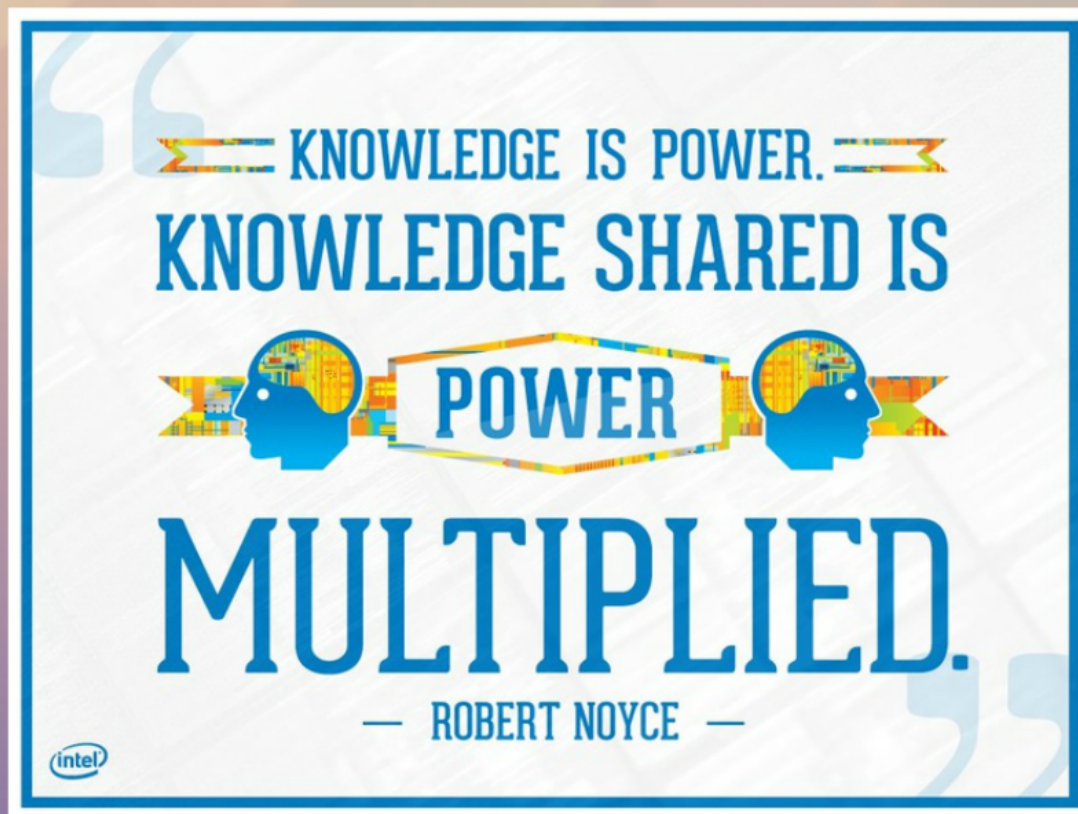
"A kommunikáció javítása" a kockázatelemzési rendszer fontos alapeleme.

Jópár évtizede már.

És sok stratégiai dokumentum, előrejelzés, terv, szakértői interjú, stb. szerint ma is megoldandó feladat.

Intézkedést kiváltani képes információk biztosítása növekvő mennyiségű adatból, növekvő számú szereplőnek, egyre rövidebb idő alatt.

Tudásközpont

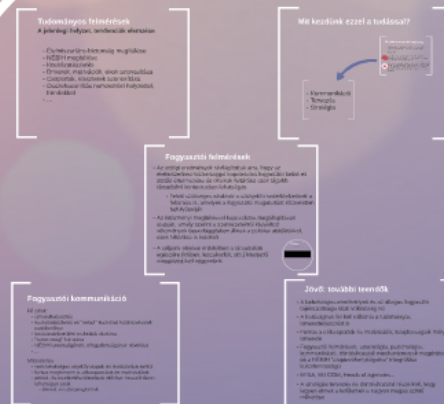

Új megközelítések, új elemzési és ellenőrzési módszerek keresése

Meta-analízis
Szociológia, pszichológia
Játékelmélet
Döntéselmélet
Kockázat-haszon elemzés
Prediktív modellezés
Adatbányászat
Hálózat kutatás

...

Mit jelent mindez?

Mit jelent mindez?

Tudományos felmérések

A jelenlegi helyzet, tendenciák elemzése

- Élelmiszerlánc-biztonság megítélése
- NÉBIH megítélése
- Kockázatszelelés
- Drivereket, motivációk, okok azonosítása
- Csoportok, klaszterek azonosítása
- Összehasonlítás nemzetközi helyzettel, trendekkel
- ...

Mit kezdünk ezzel a tudással?

Összefoglaló a kutatásról

- A kutatás célja az élelmiszerlánc-biztonság megítélésének és a NÉBIH megítélésének vizsgálata.
- A kutatás során a fogyasztói tudás és az attitűdök vizsgálata mellett a szervezetekről kialakított vélemények összefüggésben állnak a politikai attitűdökkel.
- A kutatás eredményei segíthetnek a társadalom egészségére (idősek, leszakadók, stb.) kiterjedő vizsgálatot kell végeznünk.

- Kommunikáció
- Tervezés
- Stratégia

Fogyasztói felmérések

- Az eddigi eredmények rávilágítottak arra, hogy az élelmiszerlánc-biztonsággal kapcsolatos fogyasztói tudás és attitűd értelmezése és okainak feltárása csak tágabb társadalmi kontextusban lehetséges
 - Tehát szükséges azoknak a szubjektív vezérlőelveknek a feltárása is, amelyek a fogyasztói magatartást közvetetten befolyásolják
- Az intézményi megítéléssel kapcsolatos megállapítások alapján, amely szerint a szervezetekről kialakított vélemények összefüggésben állnak a politikai attitűdökkel, ezek feltárása is indokolt
- A céljaink elérése érdekében a társadalom egészére (idősek, leszakadók, stb.) kiterjedő vizsgálatot kell végeznünk

Fogyasztói kommunikáció

Fő célok:

- ismeretterjesztés
- kockázatszelelés és "valódi" kockázat közti szakadék csökkentése
- kockázatelkerülési technikák átadása
- "tudatosság" fokozása
- NÉBIH ismertségének, elfogadottságának növelése
- ...

Módszertan

- nem lehetséges objektív alapok és módszertan nélkül
- fontos megismerni a célcsoportokat és motivációikat
- attitűd- és viselkedésváltozások elérése: hosszú távon lehetséges csak
 - iskolai, óvodai programok

Jövő: további teendők

- A tudományos eredmények és az átlagos fogyasztó tájékozottsága közti különbség nő
- A hatóságnak fel kell vállalnia a tudományos ismeretterjesztést is
- Fontos a célcsoportok és motivációik, tulajdonságaik mély ismerete
- Fogyasztói felmérések, szociológia, pszichológia, kommunikáció, döntéshozatali mechanizmusok megértése és a NÉBIH "alaptervekenységeibe" integrálása kulcsfontosságú
- EFSA, EU COM, Heads of Agencies...
- A stratégiai tervezés és döntéshozatal része kell, hogy legyen ennek a területnek a nagyon magas szintű művelése

Tudományos felmérések

A jelenlegi helyzet, tendenciák elemzése

- Élelmiszerlánc-biztonság megítélése
- NÉBIH megítélése
- Kockázatészlelés
- Drivereket, motivációkat, okokat azonosítása
- Csoportok, klasztereket azonosítása
- Összehasonlítás nemzetközi helyzettel, trendekkel
- ...

Mit kezdünk ezzel a tudással?

Objektív-szubjektív kettősség

A lakosság kockázateszlelése különbözik a szakértők által meghatározott, kiszámított, modellezett kockázatoktól.

Két nézőpont:

Az élelmiszerlánc-kockázatok csökkentését alapvetően tárgyilagos, szakértői elemzésekre kell alapozni, a költségek és az elérhető haszon mérlegelésével.

A kockázat nem egy külső tényező, mely mindentől függetlenül létezik, és nem létezik valódi "objektív" kockázat. A mindenkori választott kormányzatok nem hagyhatják figyelmen kívül a társadalom biztonsággal, kockázatokkal kapcsolatos érzéseit, félelmeit.

- Kommunikáció
- Tervezés
- Stratégia

Objektív-szubjektív kettősség

A lakosság kockázatészlelése különbözik a szakértők által meghatározott, kiszámított, modellezett kockázatoktól.

Két nézőpont:

Az élelmiszerlánc-kockázatok csökkentését alapvetően tárgyilagos, szakértői elemzésekre kell alapozni, a költségek és az elérhető haszon mérlegelésével.

A kockázat nem egy külső tényező, mely mindentől függetlenül létezik, és nem létezik valódi “objektív” kockázat. A mindenkori választott kormányzatok nem hagyhatják figyelmen kívül a társadalom biztonsággal, kockázatokkal kapcsolatos érzéseit, félelmeit.

Mit kezdünk ezzel a tudással?

Objektív-szubjektív kettősség

A lakosság kockázateszlelése különbözik a szakértők által meghatározott, kiszámított, modellezett kockázatoktól.

Két nézőpont:

Az élelmiszerlánc-kockázatok csökkentését alapvetően tárgyilagos, szakértői elemzésekre kell alapozni, a költségek és az elérhető haszon mérlegelésével.

A kockázat nem egy külső tényező, mely mindentől függetlenül létezik, és nem létezik valódi "objektív" kockázat. A mindenkori választott kormányzatok nem hagyhatják figyelmen kívül a társadalom biztonsággal, kockázatokkal kapcsolatos érzéseit, félelmeit.

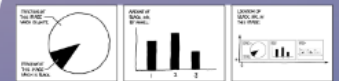
- Kommunikáció
- Tervezés
- Stratégia

Fogyasztói felmérések

- Az eddigi eredmények rávilágítottak arra, hogy az élelmiszerlánc-biztonsággal kapcsolatos fogyasztói tudás és attitűd értelmezése és okainak feltárása csak tágabb társadalmi kontextusban lehetséges
 - Tehát szükséges azoknak a szubjektív vezérlőelveknek a feltárása is, amelyek a fogyasztói magatartást közvetetten befolyásolják
- Az intézményi megítéléssel kapcsolatos megállapítások alapján, amely szerint a szervezetekről kialakított vélemények összefüggésben állnak a politikai attitűdökkel, ezek feltárása is indokolt
- A céljaink elérése érdekében a társadalom egészére (idősek, leszakadók, stb.) kiterjedő vizsgálatot kell végeznünk

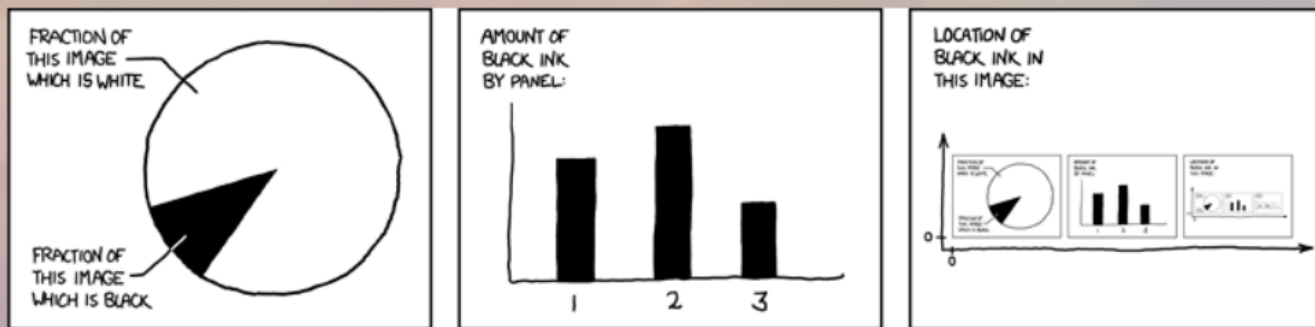
Fontos...

...a történet a számok mögött!

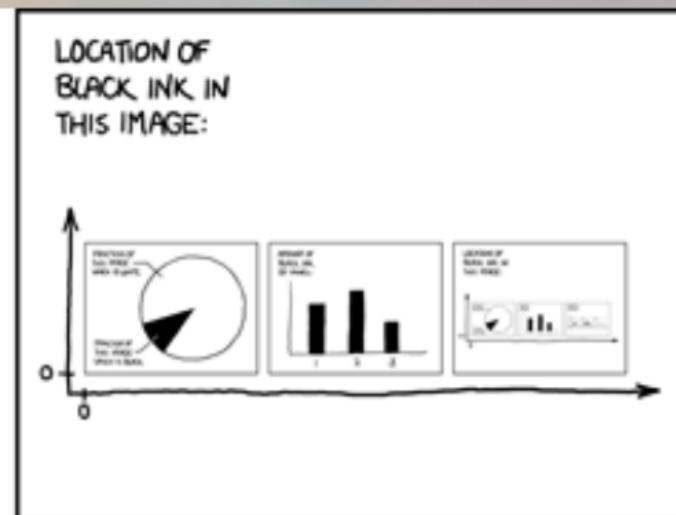
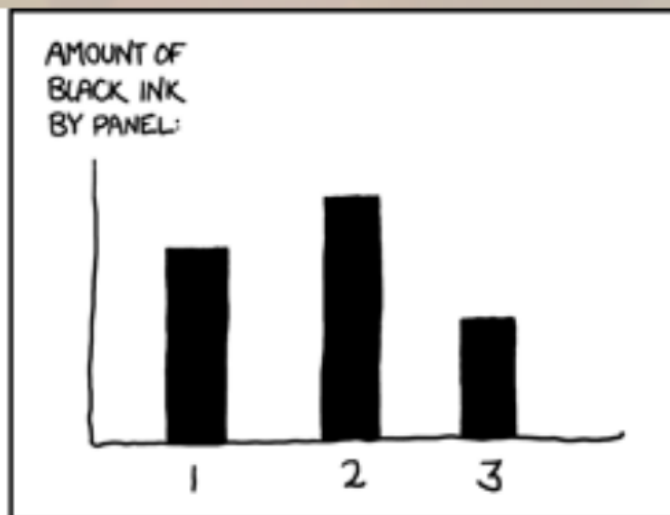
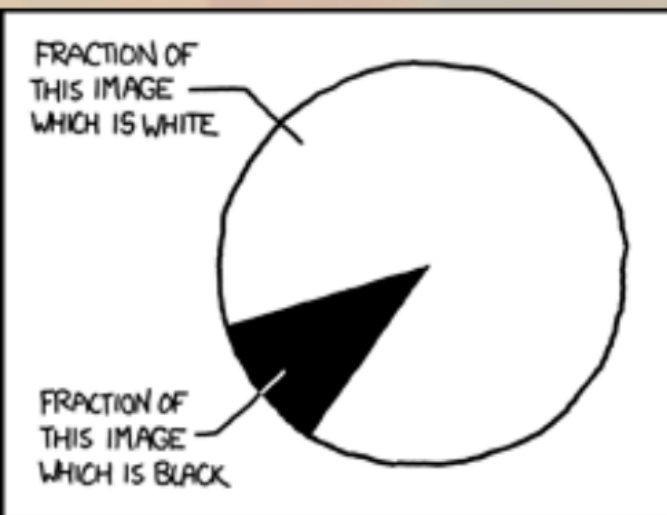
Fontos...

...a történet a számok mögött!

Source: xkcd.com

...a történet a számok mögött!

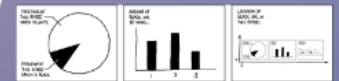

Fogyasztói felmérések

- Az eddigi eredmények rávilágítottak arra, hogy az élelmiszerlánc-biztonsággal kapcsolatos fogyasztói tudás és attitűd értelmezése és okainak feltárása csak tágabb társadalmi kontextusban lehetséges
 - Tehát szükséges azoknak a szubjektív vezérlőelveknek a feltárása is, amelyek a fogyasztói magatartást közvetetten befolyásolják
- Az intézményi megítéléssel kapcsolatos megállapítások alapján, amely szerint a szervezetekről kialakított vélemények összefüggésben állnak a politikai attitűdökkel, ezek feltárása is indokolt
- A céljaink elérése érdekében a társadalom egészére (idősek, leszakadók, stb.) kiterjedő vizsgálatot kell végeznünk

Fontos...

...a történet a számok mögött!

Fogyasztói kommunikáció

Fő célok:

- ismeretterjesztés
- kockázatészlelés és "valódi" kockázat közti szakadék csökkentése
- kockázatelkerülési technikák átadása
- "tudatosság" fokozása
- NÉBIH ismertségének, elfogadottságának növelése
- ...

Módszertan

- nem lehetséges objektív alapok és módszertan nélkül
- fontos megismerni a célcsoportokat és motivációkat
- attitűd- és viselkedésváltozások elérése: hosszú távon lehetséges csak
 - iskolai, óvodai programok

Jövő: további teendők

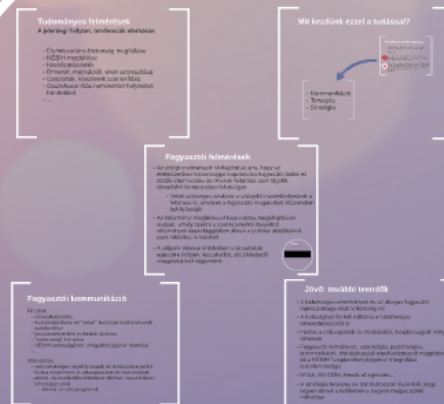
- A tudományos eredmények és az átlagos fogyasztó tájékozottsága közti különbség nő
- A hatóságnak fel kell vállalnia a tudományos ismeretterjesztést is
- Fontos a célcsoportok és motivációik, tulajdonságaik mély ismerete
- Fogyasztói felmérések, szociológia, pszichológia, kommunikáció, döntéshozatali mechanizmusok megértése és a NÉBIH "alaptevékenységeibe" integrálása kulcsfontosságú
- EFSA, EU COM, Heads of Agencies...
- A stratégiai tervezés és döntéshozatal része kell, hogy legyen ennek a területnek a nagyon magas szintű művelése

Új megközelítések, új elemzési és ellenőrzési módszerek keresése

Meta-analízis
Szociológia, pszichológia
Játékelmélet
Döntéselmélet
Kockázat-haszon elemzés
Prediktív modellezés
Adatbányászat
Hálózat kutatás

...

Mit jelent mindez?

"Úgy gondolom, hogy civilizációnkrol szomorú képet mutat, hogy képesek vagyunk megmérni, és még is mérjük a Vénusz légkörenek hőmérsékletét, de nem tudjuk, mi történik a szőlő belsejében."

Kürti Miklós, 1969 (The Physicist in the Kitchen – Royal Society of London)

És mi zajlik az emberekben?

“Úgy gondolom, hogy civilizációnkról szomorú képet mutat, hogy képesek vagyunk megmérni, és meg is mérjük a Vénusz légkörének hőmérsékeltét, de nem tudjuk, mi történik a rizsfelfűjt belsejében.”

Kürti Miklós, 1969 (The Physicist in the Kitchen – Royal Society of London)

És mi zajlik az emberekben?

Józwiak Ákos, NÉBIH | jozwiaka@nebih.gov.hu

Változó hatósági szemlélet: a fogyasztói kommunikáció és a fogyasztói felmérések szerepe a NÉBIH stratégiai döntéshozatalában

